

Ο ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΘΗΔΟΣΕΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΑΡΤΗΣ.

Κατὰ τὸ αψ'β' (1782) ἔτος, Ἰανουαρίου 20,
Ἐμαρτύρησεν ὁ Ζαχαρίας εἰς τὰς παλαιάς Πάτρας

Κελεύων πλατυσμῶ ἐν πλάτει οἰκεῖς πόλου, ὦ Ζαχαρία,
καὶ βραβεῖον λαμβάνεις.

Οὗτος ὁ νέος ἀθλητὴς ἦτον ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἁγίου Ἀρτης, ὁ ὁποῖος διὰ κάποιον συμβεβηκός, ἠρνήσατο τὸν Χριστόν καὶ ἔγινε Τοῦρκος· ἔπειτα ἐπῆγεν εἰς τὰς παλαιάς Πάτρας, καὶ γούναρης ὦν τὴν τέχνην του. Εἶχε δὲ κρυφίως τὸ βιβλίον ὅπου ὀνομάζεται Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία, καὶ διαβάζων αὐτὸ συχνάκις, ἦλθε εἰς ἄκραν μετάνοιαν, κλαίων πικρῶς εἰς τὸ κακὸν ὅπου ἔπαθε, καὶ παρεκάλει θερμῶς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν νὰ τὸν ἀξιῶσιν νὰ τύχη τῆς σωτηρίας του. Ὅθεν ἐρωτήσας ἓνα χριστιανὸν φίλον του καὶ μαθὼν πῶς ἦτον ἐκεῖ ἓνας ἐνάρετος καὶ ἔμπειρος πνευματικός, ἐπῆγε διὰ νυκτός πρὸς αὐτόν καὶ ἐξωμολογήθη τὴν ἁμαρτίαν του καὶ τὸν σκοπὸν ὅπου εἶχε διὰ νὰ παρρησιασθῆ καὶ νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Χριστόν ὅπου ἠρνήθη. Ὁ δὲ πνευματικὸς τοῦ εἶπεν, «ὅτι ἀγκαλὰ καὶ ὁ λογισμὸς σου εἶναι μὲ μεγάλην προθυμίαν τῆς καρδίας σου, ὅμως δὲν πρέπει νὰ τὸν βάλωμεν παρευθὺς εἰς πρᾶξιν, διότι πολλάκις ὁ διάβολος συνηθίζει νὰ πλανᾷ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ δεξιά, προβάλλοντάς τοὺς καλοὺς λογισμοὺς. Ὅθεν ἄς δοκιμάσωμεν, τέκνον, τὸν λογισμὸν σου, ἐάν εἶναι ἐκ Θεοῦ· πήγαινε, λοιπὸν, εἰς τὸ ἐργαστήριόν σου καὶ μένε κλεισμένος τεσσαράκοντα ἡμέρας προσευχόμενος, νηστεύων καὶ κάμνοντας ἀνάγνωσιν εἰς τὸ βιβλίον, ὅπου εἶπες πῶς ἔχεις· κάμνω καὶ ἐγὼ τὰ ἴδια εἰς τὸ κελλίον μου δι' ἀγάπην σου, καὶ τότε ἔλα νὰ ἀνταμώσωμεν πάλιν». Δέχεται μετὰ χαρᾶς ὁ Ζαχαρίας τὴν συμβουλήν τοῦ πνευματικοῦ, κλείεται εἰς τὸ ἐργαστήριόν του καὶ ἀρχίζει προθύμως νὰ κάμνη τὴν παραγγελίαν τοῦ πνευματικοῦ· ὅμως δὲν ἐδυνήθη νὰ ὑποφέρῃ περισσότερον ἀπὸ εἴκοσι ἡμέρας, διότι ἀναψε μίαν φλόγα εἰς τὴν καρδίαν του, ἥτις τοῦ ἐπροξένει

ἄκραν ἀγάπην εἰς τόν Χριστόν καί προθυμίαν ἀκράτητον, διά νά δώσῃ δέκα ζωάς (ἄν ἦτον δυνατόν νά ἔχη) διά τό ὄνομα του τό Ἅγιον. Ὅθεν πηγαίνει εἰς τόν πνευματικόν καί πίπτων εἰς τούς πόδας του μέ θερμά δάκρυα, τοῦ λέγει, «εὐλόγησόν με Πάτερ, νά πηγαίνω εἰς τό Μαρτύριον, ὅτι δέν δύναμαι πλέον νά ὑποφέρω ἀπό τήν φλόγαν ὅπου ἀναψεν εἰς τήν καρδίαν μου». Ὁ πνευματικός τοῦ λέγει, «μά δέν εἶναι καιρός ἀκόμη»· ἐκεῖνος τοῦ ἀποκρίνεται· «ἦλθε πνευματικέ καί ἀπέρασε καί κρῖμα κάνεις μέγαν νά μέ ἐμποδίσης». Τότε τοῦ εἶπεν ὁ πνευματικός νά ἐξομολογηθῇ ὅλας τάς ἀμαρτίας ὅπου ἔπραξεν ὡς ἄνθρωπος εἰς ὅλην του τήν ζωήν. Ὁ δέ ἀναστάς ἐστάθη μέ δεμένας τάς χεῖρας ὄρθιος καί ἐξομολογήθη μετά κατανύξεως ὅλα του τά ἀμαρτήματα, εὐρέθη ὅμως τόσον καθαρός, ἔξω ἀπό τήν ἄρνησιν, ὅπου ἦτον ἄξιος διά ἱερωσύνη. Ὁ πνευματικός πάλιν ὡς πρακτικός καί φρόνιμος ἄνθρωπος, ἐστοχάσθη νά τοῦ κάμῃ καί ἄλλην δοκιμήν, καί προστάξας αὐτόν νά καθίσῃ ἄρχισε νά τοῦ λέγῃ· «στοχάσου τέκνον καλῶς, τί ἔχεις νά κάμῃς, διότι ἀπό τόν καιρόν τοῦ πολέμου ὅπου ἦλθαν οἱ Ἀλβανῖται εἰς τόν Μωρέα, ἔμαθον τούς ἐντοπίους τούρκους τόσους τρόπους τυραννίας, διά νά παιδεύουν τούς Χριστιανούς, ὅπου κατά ἀλήθειαν ὅσα ἀκούομεν εἰς τούς βίους τῶν παλαιῶν Μαρτύρων, δέν εἶναι τίποτε, ἀναφερόμενα εἰς ταῦτα τῶν ἐπαράτων Ἀλβανιτῶν· ὅθεν μή σταχασθῆς, ὅτι, ἀφ' οὗ παρησιασθῆς εἰς τούς ἐξουσιαστάς, ἔχουν νά προστάξουν εὐθύς νά σοῦ κόψουν τήν κεφαλήν, ἀλλά πρέπει νά συλλογισθῆς καλῶς ὅλα τά ἐναντία· πλὴν ἐγώ σοῦ λέγω τέκνον, νά ἀφήσῃς αὐτόν τό λογισμόν ὅπου ἔχεις, διά νά μή βάλῃς καί τόν ἑαυτόν σου εἰς μεγαλύτεραν κόλασιν καί ἡμᾶς εἰς πειρασμούς καί κινδύνους, καί νά οικονομήσωμεν τήν σωτηρίαν σου, μέ ἄλλον τρόπον σιγουρότερον, καί σοῦ ὑπόσχομαι νά εὕρῃς τήν συγχώρησιν τῆς ἀρνήσεώς σου, διά τί **οὐκ ἔστιν ἀμαρτία νικῶσα τήν εὐσπλαχνίαν τοῦ Θεοῦ**». Ὁ δέ εὐλογημένος Ζαχαρίας ἐχαμογέλα ἐν ὅσῳ ἔλεγε ταῦτα ὁ πνευματικός· ἔπειτα σκυθρωπάσας μικρόν καί ἀναστενάξας ἐκ βάθους καρδίας του, ἀπεκρίθη λέγων· «θαυμάζω πνευματικέ εἰς τήν τόσῃν φρόνησιν ὅπου ἔχεις, νά κάθῃσαι νά μοῦ λαλήσῃς λόγια τῶν μικρῶν παιδιῶν· ἐγώ ἔχω τόν ἑαυτόν μου ἀφιερωμένον ὅλον εἰς τόν Χριστόν μου καί τώρα πλέον δέν εἶμαι τοῦ ἑαυτοῦ μου· ὅθεν ἔχω τόσῃν δίψαν, διά νά βασανισθῶ διά τόν Χριστόν, ὅπου ἐπιθυμῶ νά λάβω, ἄν ἦσαν ἀκόμη καί περισσότερα παιδευτήρια, ἀπό αὐτά ὅπου μοῦ εἶπες τῶν Ἀλβανιτῶν. Σέ παρακαλῶ λοιπόν νά μοῦ δώσῃς τήν εὐχήν σου νά πηγαίνω, διά τί δέν ὑποφέρω πλέον τήν φλόγα ὅπου αἰσθάνομαι εἰς τήν καρδίαν μου». Τότε ὁ πνευματικός ἐδόξασεν τόν Θεόν, ὅπου τόσον ἐστάλαξεν εἰς αὐτόν τήν χάριν του, καί διαβάζοντας τάς ἱλαστηρίους εὐχάς, κατά τήν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας μας, τόν

ἐμύρωσε καί τόν ἐμετάδωσε τά ἄχραντα μυστήρια· καί ἀφ' οὗ τόν ἐδυνάμωσε μέ τήν ἐπουράνιον τροφήν καί τόν ἐκαθόπλισε μέ τά πνευματικά ἄρματα, ἔβαλε στίχον καί ἔβαλον ὁμοῦ παράκλησιν εἰς τήν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ἔπειτα εὐλόγησεν αὐτόν σφραγίζοντάς τον μέ τό σημεῖον τοῦ ζωοποιοῦ σταυροῦ, ἐξαπέστειλεν αὐτόν, παραγγείλας, νά μή μεταχειρισθῆ ὑβρισίας κατά τῆς θρησκείας τῶν Τούρκων, διότι, δέν εἶναι ἀνάγκη, ἀλλά μόνον μέ σύντομα λόγια νά κάμῃ τήν ἄρνησιν ἐκείνης τῆς θρησκείας, καί νά ὁμολογήσῃ τόν ἑαυτόν Χριστιανόν.

Τότε ἀσπασάμενος τήν δεξιάν τοῦ πνευματικοῦ ὁ Ζαχαρίας, ἐπῆγεν εἰς τό ἐργαστήριόν του, καί πρῶτον ἐπώλησε ὅλα του τά ὑπάρχοντα καί τά ἔδωκεν εἰς τοὺς πτωχοὺς κρατῶντας μόνον γρόσια πέντε ἡμισυ καί δύο παράδες· ἔπειτα πηγαίνει καί δίδει τό κλειδί τοῦ ἐργαστηρίου εἰς τόν οἰκοκύρην ὁμοῦ μέ τό ἐνοίκιον, καί εὐθύς ὁρμᾷ εἰς τόν κριτήν τῆς πόλεως, λέγων δεξιά καί ἀριστερά εἰς τοὺς Χριστιανούς ὅπου ἀπάντα εἰς τόν δρόμον, «συγχωρήσατέ μοι ἀδελφοί μου καί ὁ Θεός συγχωρήσοι σας» ἀπήντησε δέ εἰς τόν δρόμον καί ἕνα πτωχόν παιδί, ὅπου δέν εἶχε ζωνάρι καί εὐθύς ἐβγάζει ἕνα μεταξωτόν ζωνάρι, ὅπου ἦτον ἐζωσμένος, καί τοῦ τό δίδει καί ἕνα παρᾶν, καί ἀγοράζει ὀλίγον σχοινίον καί ζώννυται. Μετά ταῦτα ἀνεβαίνει εἰς τόν κριτήν, καί ἐμβαίνοντας εἰς τόν ὄνταν του τόν λέγει· «πολλά τά ἔτη σου ἀφέντη μου». Ὁ δέ κριτής ἔχοντας αὐτόν γνώριμον, μέ τό νά τοῦ ἔρραπτε ταῖς γούνας του, λέγει αὐτῷ· «καί ποῦ εἶναι τό σελάμι σου ζάβαλη Μεεμέτη; (ὅτι ἔτζη τόν ὠνόμαζον) ἔλα ἐπάνω, κάθησε· εἶπέ μου τί ἔπαθες;» Ὁ δέ Ζαχαρίας τόν λέγει μετά παρησίας πολλῆς καί ἀφοβίας· «ἐγώ Μεεμέτης δέν εἶμαι, ἀλλά Ζαχαρίας· καί ἐπειδή ἐγελάστηκα καί ἀρνήθηκα τόν Χριστόν τόν ἀληθινόν Θεόν, ὅπου ἐπίστευον ἀπό γεννήσεώς μου, καί ἐδέχθηκα τήν ἐδικήν σας πίστιν εἰς τήν κρίσιν σας, διά τοῦτο τώρα ὅπου ἦλθον εἰς τόν ἑαυτόν μου, ἐγνώρισα πῶς ἐγελάσθηκα καί ἦλθον πάλιν εἰς τήν κρίσιν σας νά ἀρνηθῶ τήν πίστιν σας καί νά ἐνδυθῶ τόν Χριστόν μου ὅπου ἀρνήθηκα· ὅθεν σέ παρακαλῶ λάβε ταῦτα τά ἄσπρα καί στείλε τόν μουζούρην σου εἰς τόν χαρατζῆν νά μοῦ πάρῃ ἕνα χαρατζοχάρτι διά νά γνωρίζωμαι καί ἐγώ πῶς εἶμαι ραγιᾶς τοῦ πολυχρονίου βασιλέως μας, ὡς καί οἱ λοιποὶ ἀδελφοί μου Χριστιανοί».

Ὁ δέ κριτής ἄρχισε νά τοῦ λέγῃ· «παιδί μου Μεεμέτ πασσᾶ, ἂν σοῦ συνέβῃ καμμία συμφορά καί ἔχασες τόν νοῦν σου, ἐγώ εἶμαι ἔτοιμος νά συνάξω τοὺς ἀγάδες καί νά σοῦ κάμω ἀρκετήν βοήθειαν, μόνον φανέρωσέ μου τήν καρδίαν σου». Ὁ Μάρτυς ἀπεκρίθη· «ἐγώ ἀφέντη μου ἐπώλησα ὅλα μου τά ὑπάρχοντα καί τά ἔδωκα ἐλεημοσύνην, καί δέν ἔχω χρεῖαν διά ἄσπρα». Ὁ κριτής τόν λέγει· «ἄλλο δέν εἶναι, παρὰ εἶσαι μεθυσμένος». Ὁ Μάρτυς

ἀποκρίνεται, «νά μοί δώση ὁ Χριστός τήν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας μου, πίστευσόν μοι, ὅτι ἔχω τρεῖς ἡμέρας ὅπου δέν ἔβαλα εἰς τό στόμα μου, οὔτε ψωμί ξηρόν, οὔτε νερόν, οὔτε τόν συνηθισμένον καφέ· ἄλλη δέ αἰτία ὅπου κάμνω τοῦτο, δέν εἶναι, παρά ἐκείνη ὅπου σοῦ εἶπα εἰς τήν ἀρχήν· ὅθεν λάβε τά ἄσπρα ὅπου ἔβαλα ἐπάνω εἰς τόν μπεσταχτᾶν σου, διά νά στείλης νά πάρης τό χαρατζοχάρτι μου». Τότε βλέπων ὁ κριτής τό ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, τόν ἔστειλε μέ ἕναν τζοχαντάρην του εἰς τόν ἐξουσιαστήν τῆς πολιτείας, γράψας πρὸς αὐτόν πᾶσαν τήν ὑπόθεσιν. Παρασταθείς δέ καί ἐκεῖ ὁ Μάρτυς εἶπεν ἀπαραλλάκτως τά αὐτά ὅπου εἶπε καί εἰς τόν κριτήν.

Τότε ὁ ἐξουσιαστής ἐσύναξε τούς ἀγάδες καί τούς εἶπε τήν ὑπόθεσιν· καί οὕτως ἀπεφάσισαν νά τόν βάλουν εἰς τήν φυλακὴν καί τρεῖς φοραῖς τήν ἡμέραν νά τόν ἐβγάλουν εἰς τήν αὐλήν καί νά τόν ραβδίζουν αὐστηρῶς, ἕως ὅπου, ἢ νά ἔλθῃ εἰς τήν πίστιν τους, ἢ νά ξεψυχῆσῃ βασανιζόμενος. Εἶπαν δέ νά μὴ χυθῇ αἷμα ἀπὸ αὐτόν, διά νά μὴ ὀρμήσουν οἱ Χριστιανοί νά παίρνουν αἱματωμένα χώματα καί γένη διά τοῦτο ταραχή καί ἐπανάστασις, μέ τό νά ἐμποδίζωνται καί ὑβρίζωνται ἀπὸ ἡμᾶς. Ἐτζη εἶπαν καί ἔτζη ἔκαμαν· ὁ δέ Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ ραβδιζόμενος καί μέ λίθους βαρυτάτους κτυπούμενος εἰς τήν κοιλίαν καί εἰς τό στήθος, ἔστεκεν εἰς τήν πίστιν τοῦ Χριστοῦ στερεός καί ἀσάλευτος, χαίρων καί εὐφραινόμενος, καί λέγων ἀκαταπαύστως μυστικά τό, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱέ τοῦ Θεοῦ ἐλέησον μέ τόν ἀρνητήν σου καί βοήθησόν μοι. Ἐν μιᾷ δέ τῶν ἡμερῶν κοντά τό βράδυ, τόσον ἐβασάνισαν τόν εὐλογημένον, ὅπου πλέον δέν ἐδύνατο νά λέγῃ τήν εὐχήν, ἀλλά μόνον τά ὀμμάτιά του ἐσήκωσε καί ἐκοίταζεν εἰς τούς οὐρανοὺς, εἰς ὅσον καιρόν ἐραβδίζετο.

Τότε ὁ λεγόμενος μπελούμπασης, ὅπου εἶναι ὁ πρῶτος τῶν στρατιωτῶν τοῦ ἐξουσιαστοῦ, ἐπρόσταξε τόν δεσμοφύλακα, νά βασανίσῃ τήν νύκτα τόν Μάρτυρα πολλά, ἕως ὅπου νά ἀποθάνῃ, διά νά μὴ παιδεύωνται καί αὐτοὶ βασανιζόντες τον τόσας ἡμέρας· ὁ δέ δεσμοφύλαξ παραλαβὼν τόν Ἅγιον, ἐτάνυσε πολλά τούς πόδας του εἰς τό ξύλον· ἔπειτα ἀνέβη εἰς τό κρεβάτι ὅπου εἶχεν ὑψηλά καί ἐκάθησε διά νά δειπνήσῃ. Τότε ὁ Μάρτυς ἐπόνεσε πολλά καί ἐξεφώνησεν, ὦχ! ἐκεῖνος τόν λέγει ἀποπάνω· «τώρα ἄπιστε, νά πῶ ὅλον τό κρασί καί νά κατέβω νά σέ κόψω ἀπὸ ἀρμόν εἰς ἀρμόν»· ὁ Μάρτυς τόν λέγει· «ἂν εἶσαι παλληκᾶρι μὴ λέγῃς λόγια μόνον, ἀλλ' εὐθύς κάμε καί ἐκεῖνα ὅπου εἶπες, διά νά σοῦ γνωρίζω καί χάριν». Ἐκεῖνος δέ θυμωθεὶς ἀπὸ τά λόγια τοῦ Μάρτυρος, κατέβη καί ἐτράβηξε πολλά τούς πόδας τοῦ Ἁγίου εἰς τό ξύλον καί τούς ἐτέντωσε μέ ὑπερβολὴν καί ἀνέβη πάλιν νά ἀποδειπνήσῃ,

φοβερίζοντας νά τοῦ κάμη ὕστερον καί ἄλλα φρικτά βασανιστήρια, ὁ δέ Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, κάνοντας ὀλίγον νά σαλεύσῃ, ἐσχίσθησαν παρευθὺς τὰ σκέλη του· τότε ποιήσας τό σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰς ὅλον τό σῶμα του, καί εἰπὼν δυνατά, Κύριε εἰς χεῖρας σου παρατίθημι τό Πνεῦμα μου, ἐξεψύχησε. Καί παρευθὺς, ὦ τοῦ θαύματος! ἐγέμισεν ὅλη ἡ φυλακή ἀπό ἄρρητον εὐωδίαν εἰς τόσον ὅπου ὁ ἐπάρατος δεσμοφύλαξ ἀπό τήν ἐντροπήν του ἀνεχώρησεν ἀπό τήν φυλακήν, χωρίς νά εἰπῇ τίποτε καί ἐπῆγεν εἰς ἄλλο μέρος καί ἐκοιμήθη. Τό πρωῖ ἔμαθον οἱ Χριστιανοί, ὅτι ἐτελείωσεν ὁ Ἅγιος τό Μαρτύριον καί ἐπλήσθησαν χαρᾶς, δοξάζοντες τόν Θεόν. Ὁ δέ ἀρχιερεύς ἔστειλε πρὸς τόν ἐξουσιαστήν, ζητῶν τό Ἅγιον λείψανον διὰ νά τό ἐνταφιάσῃ· ὁ δέ εἶπεν ὅτι οὗτος οὔτε ἀπό ἐσᾶς εἶναι οὔτε ἀπό ἡμᾶς, ἐπειδή καί τὰς δύο θρησκείας ἐπερίπαιξεν· ὅθεν δέν εἶναι ἄξιος ταφῆς, καί παρευθὺς προστάζει δύο στρατιώτας καί ἔδесεν ἀπό τοὺς πόδας τό Ἅγιον λείψανον, καί σύροντές τό ἐπῆγαν καί τό ἔρριψαν εἰς ἓνα ξηροπήγαδον κατὰ τήν ἐνορίαν τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ὁ δέ Ἅγιος συρόμενος εἰς τοὺς δρόμους, πάντοτε ἀνάσκελα εὐρίσκετο μέ τὰς ἀγκάλας ἀνοικτάς· καί πάλιν ριφθεὶς εἰς τό ξηροπήγαδον, εὐρέθη κάτω σχηματισμένος εἰς τὰ γόνατα ὄρθιος. Τήν ἀκόλουθον νύκτα εἶδον οἱ Χριστιανοί φῶς ἐπάνω ἀπό τό πηγάδι, ὅθεν ἔτρεχον μέ φωνάς, διὰ νά προσκυνοῦν τόν Ἅγιον καί νά τόν θεωροῦν. Ταῦτα μαθόντες οἱ ἀγαρηνοί, ἔστειλαν ἀνθρώπους καί κόψαντες χόρτα πολλά τὰ ἔρριψαν μέσα· ἔπειτα ἐτράβηξαν χώματα καί ἐγέμισαν τό πηγάδι, καί οὕτως ἔμεινε ἐκεῖ σφαλισμένος ὁ Ἅγιος, οὗ ταῖς ἰκεσίας ἐλεῆσαι καί σῶσαι ἡμᾶς ὁ Κύριος. Ἀμήν.

**Ἐκ τοῦ Νέου Μαρτυρολογίου
Τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου**